

OLIVERA KJORVEZIROVSKA

Olivera Kjorvezirovska (1965), prozaistka in esejistka. Dela kot lektorica. Objavila je naslednje knjige: *Rogljiček Mirna* (roman za otroke, 1993), *Ali sanje odpirajo delo* (eseji, 1999), *Trpljenje mladega lektorja* (kratke zgodbe, 2000), *Moj brat s trinajstega nadstropja* (roman za otroke, 2001) in *Spletene pripovedke* (kratke zgodbe, 2003). Zastopana je v antologijah kratke makedonske zgodbe v Makedoniji in v tujini.

Hočem zlate verižice

Šestega avgusta, ko imata Boris Nonevski in Marija Misleva rojstni dan, na dan, ko je umrla Marilyn Monroe in ko so nad Hirošimo odvrgli atomsko bombo, sta bila v Novicah in Jutranjem Vestniku objavljena podobna članka o meni, s katerima sem, upoštevajoč okoliščine in napake, še posebej v naslovih, v glavnem zadovoljen. Resnici na ljubo, najtočnejši od vseh in nepričakovano natančen za običajno dnevno novinarstvo v Makedoniji je nadnaslov v Jutranjem Vestniku (*V enem dnevu ukradel tri zlate verižice v vrednosti 500 evrov*), v katerem je vse, razen glagola, natančno kot znanost. Novinarski izbor glagola (*ukradel*) jemljem bolj kot dvorjenje senzacionalističnega urednika rubrike kot pa namerno preimenovanje dejanskega stanja. Dejstvo, da sem verižice *uzel* in ne *ukradel*, glede na petsto evrov in en dan ničesar ne spremeni, toda glede na intenzivnost storjenega dejanja ustvarja deloma napačno sliko. Čeprav pot od *jemanja* do *kraje* terja enako količino časa ne glede na pot, jih jaz nikakor nisem ukradel Skopjankam V. B., V. J. in C. M. (v Jutranjem Vestniku) in B. R., V. J. (v Novicah),

kjer so mimogrede navedene različne začetnice, marveč sem jih preprosto vzel, odpel (zelo pazljivo) z njihovih vratov. V. J., ki je omenjena v obeh časopisih, je v resnici Violeta Kalešova (se pravi V. K!), prijateljica moje sestrične Marije Misleve, ostale omenjene V. B., B. R. in C. M. se nanašajo na C. B., Cveto Betovsko, mater kodrastega Mimija. Kar pomeni, da sem vzel tri verižice, z dveh vratov, v vrednosti petsto evrov, in to v enem dnevu in ne v eni uri, kot je napisano v Novicah (*Tat na kolesu, ki že nekaj tednov Skopjankam krade zlate verižice, znova napadel. Samo v eni uri je oropal tri ženske.*). Ni treba izgubljati časa pri Novicah, saj vsi prav dobro vemo, kakšna je njihova resnica. Rad bi opozoril samo na dva lanska bisera. Ko je po več obiskih spet prišel srbski pisatelj Vladislav Bajac, so njegovo ime in priimek zapisali kot Vladislav Basara in pri tem mislili na Svetislava Basaro, ali pa ko je izbil škandal v pilepski reviji Stremež, so na straneh, namenjenih kulturi, več dni razpravljali o tem, kaj se dogaja v Stožerju, reviji Društva pisateljev. Ne vem, koliko bralcev reagira na kaj takega, zagotovo pa vem, da jim je Olivera Kjørve-zirovska napisala dve zelo kulturni elektronski sporočili, v katerih opozarja, da morajo biti na take stvari še posebej pozorni zaradi svojih "obveščenih" bralcev ... Novice se za objavljene "spodrsrljaje" nikoli nikomur niso opravičile, zato seveda ne pričakujem, da se bodo opravičili, ker so od *treh* žensk *dve* navedli z napačnima začetnicama, iz *enega* dne pa naredili *eno* uro.

Od vseh sladoleдов v našem mestu mi je to poletje najbolj vseh sladoleđ z okusom zelenih jabolč v Palmi, še bolj od kivijega pri Džinu, kjer ti ga postrežejo v prelepih, kot krožnik velikih kornetih. Zato sem tam skoraj vsako popoldne. Tri kepice zelenih jabolč in vodo. Navadno. Sedim v pletenem naslonjaču (nikoli ne sedem na zločljive stole, ki so postavljeni na letnem vrtu pri Karpošu) in gledam Partizansko ulico. Mimo pride kak znanec, pa drugi ... neznane lepe ženske, novi modeli avtomobilov, ki so okrancjani kot Kinder jajčka, pravi Boris Nonevski, no ja ... Mine stoletje, čas teče, poletje smo skoraj pojedli ... meni pa je najlaže pozabiti na reči, ki me tarejo, ko jem sladoleđ in opazujem Partizansko. Ki me že dolgo mučijo, še posebej pa to poletje.

Čeprav sem že zdavnaj premagal fazo trpljenja, v kateri sem si želel nekaj, česar si ne moreš želeči, se vseeno vsake toliko zgodi, da se sramujem samega sebe zaradi lastne strasti. Poželenja se ne da kontrolirati, če se ga da, potem to ni poželenje, temveč ... karakter. Minila so leta, ko sem zelo dobro zaslužil in hranil poželenje v žepu, kot se temu reče: ko dobiš plačo, si za ves denar kupi zlatih verižic. Ne da bi kdo za to vedel, sem užival v svojem prečudovitem zapejnanju in odpenjanju plemenitosti do naslednjega meseca, in tudi ko si kupiš nove, starih verižic nikoli ne spustiš izpred oči, temveč jih pazljivo obešaš na stene, vsako na svoj žebelj. Prelepo, da bi trajalo ... Nisem sam kriv za to, kar se je zgodilo v tej državi. Ni plač, ni dela, poželenje pa ostane. Krotil sem ga, dokler se ga je krotiti dalo, potem pa mi je ušlo z vajeti in sem, namesto da bi jih kupil, verižice začel jemati, saj moje življenje brez njih ni imelo smisla. Tako kot drugi ne morejo živeti brez denarja, jaz ne morem živeti

brez verižic. Pravzaprav je šlo za isto stvar. Tudi jaz nisem mogel živeti brez denarja. Potem ko sem pobral vse verižice svoji materi, sestri, sestrični Mariji Mislevi (njene so bile zelo nenavadne), vsem sorodnikom in prijateljem, sem jih začel jemati tudi znancem. Še sreča, da poznam veliko ljudi, saj izhajam iz stare skopske družine in upam, da mi nikoli ne bo treba vzeti verižice neznancu. Bog ne daj, to bi lahko bila kraja.

Prijateljico svoje sestrične Violeto Kalešovo poznam že od malih nog. Živijo, živijo, kako si ... toliko. Toda dovolj, da sem lahko opazil plemenitost na njenem vratu. Ne počutim se krivega, če je tistega dne, ko sem jo zagledal na Partizanski, namesto da bi mi rekla samo živijo in odšla dalje, prišla naravnost k meni v Palmi, postala ob mojem fotelju iz trsa in me vprašala, ali se je Marija vrnila z dopusta.

"Še sanja se mi ne," sem ji rekel in se ji bal pogledati v oči, da ne bi v njih prebrala, da sestrična že dolgo sploh ne govori z menoj, kot tudi mati ne in vsi sorodniki in prijatelji. "Že dolgo je nisem videl," sem dodal in buljil v sladoleđ iz zelenih jabolč, na katerem se je jasno videl lesket njene zlate verižice. V istem trenutku se me je polotilo poželenje, karakter mi je ušel z vajeti, na glavo sem si posadil kapuco na trenerki, to vedno naredim, in odrešujoče segel po njenem vratu. "Daj mi verižico," sem ji rekel. "Ne bi ti je rad snel."

V. K., kot o njej pišejo časopisi, ki je moje besede razumela kot v obraz naperjeno pištolo, mi je samo malce bolj bleđa neslišno rekla: "Vzemi jo." Takrat sem, nežno, kar se da, odpel zlato verižico z njenega vratu in rekel "hvala in čao, se vidiva" in se hitro odpravil domov. S kolesom, se razume, avtomobil sem že zdavnaj pretopil v zlato verižice, ki visijo v moji sobi.

Zvečer pa teta Cveta, Mimijeva mama, še dobro, da je nisem podrl, ko sem ves "oplemeniten" vozil po Partizanski.

"Jovan, kam tako hitiš?"

"Vročina, teta Cveta, vročina ... Domov grem."

"Kako ti ne bi bilo vroče, Jovan, v trenerki s kapuco na glavi ..."

Nekaj se mi je zasvetilo v očeh in spet me je prevzelo poželenje. Prijel sem žensko za roko, to je Partizanska, tu ni šale, in jo grobo potegnil na pločnik, saj bi jo lahko še kdo povozil in od nje zahteval verižico. Ljudje so vozili sto na uro. Šele ko sem bil popolnoma prepričan, da se ji ne more nič zgoditi, sem ji odpel verižico, zelo debelo in starinsko pleteno verižico, najprej sem jo prosil in ker mi je vsa bleđa od neobičajne hoje po Partizanski rekla "vzemi jo", sem to tudi takoj storil. Vzel sem jo.

Res je, da je čas med obema verižicama minil v trenutku, kar je v bistvu manj od ene ure, realno gledano pa je šlo za cel dan.

Nekaj časa po rojstnem dnevu Borisa Nonevskega in Marije Misleve, po Marilyn Monroe in Hirošimi, po Novicah in Jutranjem Vesniku so tudi na televiziji A1 pri večernih novicah naredili prispevek o meni. Govorila je neka novinarka, ki je ne poznam, in to v živo, javljala se je s Partizanske. Imela je velik neoplemeniten dekolte na majici s tri četrt dolgimi rokavi, mene pa je

bilo sram samega sebe zaradi svoje strasti. Poželenje, ki je stalo na steni na nešteto žeblih, se mi je odpelo s srca in me znova nagnalo v trenirko. Na glavo mi je posadilo še kapuco, pri +45 stopinjah, moj bog! in tik preden sem šel od doma, sem med odklepanjem vrat jasno slišal, kako se je škrtanje ključa spremenilo v odrešilno vprašanje:

"Se čutiš krivega?"

"Da," sem rekel žalostno, ko sem vlekel ključ iz vrat.

"Zakaj?"

"Zato ker ... Imam rad zlate verižice."

Čeprav sem se odločil, da nikoli več ne bom dovolil poželenju oditi od doma, da ga bom za vedno zaklenil v stanovanje, sem moral že naslednji dan po pogovoru s ključem znova odpreti vrata. Nekdo je uporno trkal po njih in kričal "Policija, policija!"

Niti malo mi ni bilo žal za moje poželenje. Bil je čas, da ga primejo.

